

Escolarització d'alumnat amb NEE (1)

written by Varios autores y autoras | 16 d'October de 2024

Quines claus ens dona la ciència?

Mireia Barrachina i Cristina Pérez-Manglano

Hui dia, en el marc de la inclusió educativa, l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) en centres ordinaris no és una opció, sinó un dret. El diàleg ha de centrar-se en com fer possible la seua plena inclusió: identificar i eliminar les barreres que impedeixen l'accés, la participació i els màxims aprenentatges. No es tracta de decidir si és possible incloure a este alumnat, sinó de garantir el seu dret a compartir espais educatius on puguen desenvolupar-se i construir relacions significatives.

No obstant això, hem de reconèixer que existixen xifres preocupants de fracàs escolar, abandó i violència que afecten una part de l'alumnat amb NEE en centres ordinaris. Això reflectix que no tots els centres estan preparats per a oferir un entorn inclusiu de qualitat, encara que eixe siga l'objectiu que hem d'aconseguir. És per això que la millor opció d'escolarització de l'alumnat amb NEE sempre

serà aquella que es done en centres on s'implementen pràctiques basades en evidències científiques d'impacte social que garantisquen la seua inclusió.

La presa de decisions respecte a l'escolarització d'alumnat amb NEE és sempre complexa i ha de basar-se en un diàleg profund entre la família, els equips educatius i els equips especialitzats, sense oblidar al propi alumne o alumna. Tot això és molt important que partisca sempre d'arguments vàlids per a prendre les millors decisions. En este procés, **l'equip d'orientació educativa (EOE) exercix un paper principal, guiant i assegurant que es consideren les evidències científiques d'impacte social en la presa de decisions.** En este article intentarem aprofundir sobre alguns aspectes clau.

Els avanços de la investigació en psicologia i educació han transformat la nostra manera d'entendre l'aprenentatge, destacant la importància del diàleg i la interacció. Este gir dialògic, sustentat per la teoria de l'aprenentatge sociocultural de Vygotsky, sosté que aprenem no sols acumulant coneixements, com proposa Ausubel amb la seua teoria de l'aprenentatge significatiu, sinó principalment a través de la comunicació i l'intercanvi amb altres persones. A més, este enfocament no es limita únicament al llenguatge oral o escrit, sinó que també abasta formes de comunicació alternativa o augmentativa, ja que el desenvolupament cognitiu és un procés cultural que floris en el diàleg. Així, les interaccions, en totes les seues formes, es convertixen en el autèntic motor de l'aprenentatge, el qual impulsa el desenvolupament, i no al revés.

La neurociència és molt clara sobre este tema: el factor més influent en l'aprenentatge són les interaccions. Quantes més oportunitats es creen entre persones diverses,

millors seran els resultats. **Santiago Ramón y Cajal**, pare de la neurociència moderna, va dir “som arquitectes del nostre propi cervell” referint-se a la plasticitat cerebral, la qual implica que el cervell està en constant canvi i evolució, i que les nostres experiències i l’entorn modelen les connexions neuronals. Per tant, l’aprenentatge i el desenvolupament no estan limitats; tots i totes tenim la capacitat de continuar aprenent al llarg de la vida, sense excepcions.

Un context social positiu i desafiaments intel·lectuals adequats fomenten el potencial de tot l’alumnat. En conseqüència, és fonamental establir **altes expectatives** i oferir reptes cognitius a tot l’alumnat, especialment als qui més el necessiten. Per tant, si cada alumne o alumna té el potencial de donar forma al seu propi cervell i aprenentatge, sempre que se li proporcione l’entorn adequat, per què ha de ser diferent per a l’alumnat amb NEE? **Especialment a qui presenta majors reptes cognitius, hem de proporcionar més interaccions de qualitat.**

A més, hem de tindre en compte que **la inclusió d’estudiants amb NEE no sols els beneficia a ells, sinó també als seus companys i companyes.** **Estudis** demostren que, en interactuar, l’alumnat aprèn a respectar les diferències, desenrotlla noves amistats i enfortix la seua paciència i capacitat cognitiva en ajudar a uns altres, enriquint així l’aprenentatge de tots i totes, creant un entorn més col·laboratiu i divers en la comunitat educativa.

La barrera no pot ser que els centres ordinaris o el professorat dels mateixos no se senta preparat per a proporcionar entorns d’aprenentatges de qualitat i amb altes expectatives a l’alumnat NEE. És important llevar-nos la por i això només s’aconsegueix amb **formació basada en evidències científiques d’impacte social.**

En pròxims articles aprofundirem sobre experiències d'èxit, tant en centres ordinaris com en centres d'educació especial, que llancen llum sobre com millorar la inclusió en els nostres contextos.

Mireia Barrachina i Cristina Pérez-Manglano

[Imagen: [Freepik](#)]